



02.03.2021

---

**SOSIAALI- JA TERVEYSLAUTAKUNTA**  
**ESITYSLISTA**  
**4 - 2021**

---

**KOKOUSKUTSU**

**Kokousaika**                      **02.03.2021 klo 16:15**

**Kokouspaikka**                **Kallion virastotalo Toinen linja 4 A, nh. 1 / Sähköinen kokous**

**Käsitellään**                    **Tällä esityslistalla mainitut asiat**

Sosiaali- ja terveyslautakunta

---



02.03.2021

Asia	Sivu
1 Kokouksen laillisuuden ja päätösvaltaisuuden toteaminen sekä pöytäkirjan tarkastajien valinta	1
2 Ilmoitusasiat	2
3 Lääkäri työvoiman vuokraamisen hankinta	3
4 Pöydälle 16.02.2021 Sosiaali- ja terveyslautakunnan lausunto kaupunginhallitukselle valtuutettu Mia Haglundin ym. aloitteesta asunnon saamisen helpottamiseksi turvakotijakson jälkeen	8
5 Pöydälle 16.02.2021 Sosiaali- ja terveyslautakunnan lausunto kaupunginhallitukselle valtuutettu Katju Aron ym. valtuustoaloitteeseen koskien ympärivuotista hätmajoitusta EU-kansalaisille	15
6 Sosiaali- ja terveyslautakunnan lausunto kaupunginhallitukselle Avoimen puolueen valtuustoryhmän ryhmäaloitteesta, joka koskee lainsäädäntöaloitteen tekemistä kannabiksen laillisesta tuotannosta ja myynnistä Helsingissä	19
7 Toimivallan siirtäminen sosiaali- ja terveystoimialalla viranhaltijoille terveydenhuollon asiakasmaksuja koskevassa päätöksenteossa	22
8 Kaupungin viranomaisten päätösten seuraaminen	26



**1**

**Kokouksen laillisuuden ja päätösvaltaisuuden toteaminen sekä pöytäkirjan tarkastajien valinta**

**Päätösehdotus**

Sosiaali- ja terveyslautakunta päättää todeta kokouksen laillisesti koolle kutsutuksi ja päätösvaltaiseksi. Samalla sosiaali- ja terveyslautakunta päättää valita pöytäkirjantarkastajaksi jäsen Seija Muurisen ja varatar-  
kastajaksi jäsen Karita Toijosen.

Esittelijä

sosiaali- ja terveystoimialan toimialajohtaja  
Juha Jolkkonen

**Muutoksenhaku**

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano



## 2

### Ilmoitusasiat

#### Päätösehdotus

Sosiaali- ja terveyslautakunta päättää merkitä tiedoksi ilmoitusasiat.

#### Esittelijän perustelut

Sosiaali- ja terveyslautakunta tiedottaa seuraavat päätökset tai muut tiedotusluontoiset asiat (asiakirjat nähtävänä sosiaali- ja terveyslautakunnan kokouksessa):

Vammaistyön työ- ja päivätoiminnan tuotantotapojen tarkastelu. Vammaisten työ- ja päivätoiminnan päällikkö Pauliina Vähäpesola ja palvelumuotoilija Tiina Hahto ovat kutsuttuina asiantuntijoina läsnä kokouksessa tämän asian käsittelyssä.

#### Esittelijä

sosiaali- ja terveystoimialan toimialajohtaja  
Juha Jolkkonen

#### Lisätiedot

Soili Korhonen, hallintoasiantuntija, puhelin: 310 50517  
soili.korhonen(a)hel.fi

#### Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano



### 3

## Lääkärityövoiman vuokraamisen hankinta

HEL 2021-000423 T 02 08 02 00

### Päätösehdotus

Sosiaali- ja terveyslautakunta päättää

A hyväksyä lääkärityövoiman vuokraamisen kilpailutuksen keskeiset periaatteet ja ehdot sekä päättää oikeuttaa sosiaali- ja terveystoimialan tekemään tarvittaessa tarjouspyyntöasiakirjoihin välttämättömiä, vähäisiä muutoksia.

B oikeuttaa sairaala-, kuntoutus- ja hoivapalvelujen johtajan

- tekemään hankinnasta päätöksen
- päättämään optiokauden käyttöönotosta
- allekirjoittamaan hankintapäätöksen perusteella solmittavat sopimukset
- päättämään sopimusten irtisanomisista ja purkamisista.

### Esittelijän perustelut

Johtajalääkäri Laura Pikkarainen ja hankinta-asiantuntija Outi Ekebon ovat kutsuttuina asiantuntijoina läsnä kokouksessa tämän asian käsitte-lyssä.

#### Hankinnan tausta

Helsingin kaupungin sosiaali- ja terveystoimialalla on ollut sosiaali- ja terveyslautakunnan päätöksen 16.8.2016 § 171 mukaisesti neljän vuoden pituinen kilpailutettu puitesopimus lääkärityövoiman vuokraamisen hankinnasta, jonka voimassaolo on päättynyt 17.1.2021. Sosiaali- ja terveystoimialan toimialajohtaja on tehnyt suorahankintapäätöksen 11.12.2020 § 213 kyseisestä palvelusta uuden kilpailutuksen valmistelun ajaksi ajalle 18.1.2021–30.6.2021.

#### Hankinnan kohde

Hankinta koskee lääkärityövoiman vuokraamista tilapäiseen sijaistarpeeseen potilastyöhön Helsingin kaupungin sosiaali- ja terveystoimialan sairaala-, kuntoutus- ja hoivapalvelujen yksiköihin. Yksiköitä on neljä, ja ne muodostavat hankinnan osa-alueet, jotka ovat:

1. Vuodeosastot ja kotisairaalat
2. Sisätautien poliklinikka (a. gastroenterologia, b. kardiologia)



3. Geriatrisian poliklinikka
4. Kotihoidon lääkärit -yksikkö (a. kotihoito, b. seniorikeskukset ja palvelutalot).

Vuokralääkärin tarve on vuonna 2020 ollut vuodeosastoilla ja kotisairaaloissa yhteensä 14 henkilötyövuotta ja kotihoidon lääkärit -yksikössä 10 henkilötyövuotta. Sisätautien ja geriatrisian poliklinikoilla tarve on ollut vähäinen.

Tilaaaja ei sitoudu ostamaan tiettyä määrää palveluja, vaan palvelua ostetaan tarpeen perusteella noudattaen kilpailutuksen ehtoja.

### Tarjouskilpailu

Lääkärityövoiman vuokraamisesta järjestetään tarjouskilpailu.

Tarjouskilpailu järjestetään avoimella hankintajärjestelyllä, joka tarkoittaa tilaajan itsensä suunnittelemaa, lain julkisista hankinnoista ja käyttöoikeussopimuksista (1397/2016) periaatteiden mukaista menettelyä hankinnan kohteena olevan palvelun hankkimiseen.

Kilpailutuksella perustetaan puitejärjestelyn kaltainen avoin järjestely. Järjestelyn perustamisen yhteydessä jokaiseen osa-alueeseen valitaan kymmenen (10) soveltuvuus- ja vähimmäisvaatimukset täyttävää palveluntuottajaa. Tällä saadaan katettua palvelun tarve. Valitut palveluntuottajat asetetaan etusijajärjestykseen tarjotun hinnan perusteella.

Kilpailutuksessa tarjouksen voi jättää yhteen tai useampaan hankinnan osa-alueeseen.

Avoin järjestely avataan uusille tarjouksille kahden vuoden välein (keväällä 2023 ja keväällä 2025, mikäli optiokausi päätetään ottaa käyttöön). Tilaaaja voi niin päättäessään avata järjestelyn myös edellä mainittua useammin. Avaamisen yhteydessä järjestelyn jokaiseen osa-alueeseen valitaan lisää kolme (3) soveltuvuus- ja vähimmäisvaatimukset täyttävää palveluntuottajaa. Tällä mahdollistetaan uusien palveluntuottajien mukaantulo järjestelyyn sopimuskauden aikana.

Avoimen järjestelyn avaamisen yhteydessä palveluntuottajien valintaperusteet ovat samat kuin järjestelyn perustamisen yhteydessä. Avaamisen yhteydessä järjestelyyn aiemmin valitut palveluntuottajat voivat alentaa aiemmin tarjoamaansa hintaa jättämällä uuden tarjouksen. Mikäli palveluntarjoaja ei halua alentaa hintaa, sijoitus järjestelyssä ratkaistaan aiemmin tarjotulla hinnalla. Palveluntuottajien etusijajärjestys muodostetaan uudelleen jokaisen avoimen järjestelyn avaamisen jälkeen.



Yksittäisen lääkärin vuokrausta koskeva tilaustiedustelu lähetetään yhtäaikaaisesti kaikille avoimen järjestelyn kyseessä olevaan osa-alueeseen valituille palveluntuottajille. Tiedustelusta ilmenee vuokralääkärin tehtävät, vaadittava osaamistaso, vaadittava toimitustakuu, työaika ja aika, joksi vuokralääkäri tarvitaan. Palveluntuottajilla on viikko aikaa jättää tiedustelua koskeva vastaus, josta ilmenee, miten palveluntuottaja kykenee täyttämään tilausehdot. Tilauksen saa se tilausehdot täyttänyt palveluntuottaja, joka on avoimen järjestelyn etusijajärjestyksessä ensimmäinen.

Tarjouspyyntöasiakirjoissa määritellään hankittavat palvelut, palvelun hinnoittelu sekä tarjoajille että palveluille asetettavat vähimmäisvaatimukset. Tavanomaisten rahoituksellista ja taloudellista asemaa koskevien vaatimusten lisäksi asetetaan tarjoajalle tarjouspyynnössä kuvatut tekniseen suorituskyykyyn ja ammatilliseen pätevyyteen liittyvät vaatimukset. Vaatimusten tulee toteutua koko sopimuskauden ajan.

Tarjouspyyntöasiakirjat ovat liitteinä 1–4 (palvelukuvaus, tarjouspyyntö, sopimusluonnos ja avoimen järjestelyn periaatteet). Hankintalain (1397/2016) 60 §:n ja 138 §:n mukaan hankintailmoitusta ei saa julkais- ta muualla, ennen kuin se on julkaistu julkisten hankintojen internet- osoitteessa [www.hankintailmoitukset.fi](http://www.hankintailmoitukset.fi), joten tarjouspyyntöasiakirjoja ei julkaista internetissä.

#### Palvelun laatu ja tarjousten valintaperuste

Tarjousten vertailuperusteena käytetään kokonaistaloudellista edullisuutta, jossa hinnan painoarvo on 100 prosenttia. Tarjouspyyntöasiakirjoissa tarjoajille ja palvelulle asetetut laadulliset vähimmäisvaatimukset ovat ehdottomia, ja niiden on täyttyvä koko sopimuskauden ajan. Tällä pystytään takaamaan vaadittu laatutaso palvelulle. Tilaaja valvoo sopimusehtojen noudattamista.

#### Tehtävä sopimus

Palvelu kilpailutetaan neljän (4) vuoden perussopimuskaudelle, ja se on suunniteltu alkavaksi 1.7.2021.

Perussopimuskauden jälkeen on mahdollista tilaajan niin päättaessä jatkaa sopimusta enintään kahden vuoden (2) optiokaudella.

Tarjousasiakirjoissa esitetyt arvioidut hankintamäärät perustuvat aiempien vuosien ostoihin, eivätkä ne sido Helsingin kaupunkia.

Sosiaali- ja terveystoimialalla tai sillä organisaatiolla, jolle tilaajan tehtävät siirtyvät esimerkiksi sosiaali- ja terveydenhuollon uudistuksen vuoksi kokonaan tai osittain, on oikeus sopimuskauden aikana irtisanoa



sopimus kuuden (6) kuukauden irtisanomisaikaa noudattaen, mikäli se on uuden sosiaali- ja terveystalvelujen järjestämismallin vuoksi perusteltua.

#### Hankintavaltuuksista päättäminen

Sosiaali- ja terveyslautakunta on 19.1.2021 § 14 päättänyt sosiaali- ja terveystoimialan viranhaltijoiden hankintavaltuuksista siten, että sairaala-, kuntoutus- ja hoivapalvelujen johtajan osalta vahvistettu hankintaraja on 500 000 euroa. Nyt tehtävällä päätöksellä lautakunta oikeuttaa sairaala-, kuntoutus- ja hoivapalvelujen johtajan tekemään hankinnasta päätöksen, jonka laskennallinen arvo on enemmän kuin 500 000 euroa.

#### Hankinnasta solmittavat sopimukset ja sopimusten allekirjoittaja

Helsingin kaupungin hallintosäännön 24 luvun 1 §:n 2 momentin mukaisesti lautakunnan päätösten perusteella tehtävät sopimukset allekirjoittaa esittelijä, ellei toimitelin toisin päättä. Esittelijä pitää riittävänä, että sopimukset allekirjoittaa sairaala-, kuntoutus- ja hoivapalvelujen johtaja. Mikäli ilmenee tarvetta sopimuksen päättämiseen (irtisanomiseen tai purkamiseen), päätös on tehtävä riittävän nopeasti. Siksi on tarkoituksenmukaista, että myös sopimuksen päättämistä koskeva päätösvalta on sairaala-, kuntoutus- ja hoivapalvelujen johtajalla.

#### Esittelijä

sosiaali- ja terveystoimialan toimialajohtaja  
Juha Jolkkonen

#### Lisätiedot

Laura Pikkarainen, johtajalääkäri, puhelin: 310 42617  
laura.pikkarainen(a)hel.fi  
Outi Ekebom, hankinta-asiantuntija, puhelin: 310 21183  
outi.ekebom(a)hel.fi

#### Liitteet

- |   |                                    |
|---|------------------------------------|
| 1 | Salassa pidettävä (HankL 60§ 138§) |
| 2 | Salassa pidettävä (HankL 60§ 138§) |
| 3 | Salassa pidettävä (HankL 60§ 138§) |
| 4 | Salassa pidettävä (HankL 60§ 138§) |
| 5 | Salassa pidettävä (HankL 60§ 138§) |

#### Muutoksenhaku

- |   |   |
|---|---|
| A | Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano  |
| B | Oikaisuvaatimusohje, sosiaali- ja terveyslautakunta |

#### Otteet





---

**Ote**

Sairaala-, kuntoutus- ja hoiva-  
palvelut  
Hankintapalvelut

**Otteen liitteet**

Esitysteksti

Esitysteksti



4

**Sosiaali- ja terveyslautakunnan lausunto kaupunginhallitukselle valtuutettu Mia Haglundin ym. aloitteesta asunnon saamisen helpottamiseksi turvakotijakson jälkeen**

Pöydälle 16.02.2021

HEL 2020-013661 T 00 00 03

**Lausuntoehdotus**

Sosiaali- ja terveyslautakunta antaa kaupunginhallitukselle valtuutettu Mia Haglundin ja 15 muun valtuutetun aloitteesta seuraavan lausunnon:

”Aloitteessa esitetään, että kaupunki luo käytännöt oman asunnon hakemisen ja saannin helpottamiseksi turvakotijakson jälkeen ja että käytännöt luotaisiin yhteistyössä pääkaupunkiseudun muiden kuntien ja seudun turvakotien ja asuntopalveluiden kanssa.

**Turvakodit Uudellamaalla**

Turvakodissa tarjotaan tukea, neuvontaa ja ohjausta akuutissa tilanteessa perheelle, joka on kokenut lähisuhdeväkivaltaa.

Turvakotipalvelut ovat valtion rahoittamia laissa määriteltäviä erityispalveluita lähisuhdeväkivaltaa kokeneille tai sen uhan alla eläville henkilöille. Turvakodeissa kertyi vuonna 2019 yli 92 000 asumispäivää, ja yksi asiakas oli turvakodissa keskimäärin 17 päivää. Vuoden 2019 aikana turvakodeissa oli yli 5 000 asiakasta. Valtakunnallisesti turvakotien asiakkaiden määrä kasvoi vuoteen 2018 verrattuna 6 prosentilla. Aikuisia asiakkaista oli 54 prosenttia ja lapsia 46 prosenttia.

Vuonna 2019 Uudellamaalla oli käytössä kuusi turvakotia. Niiden käyttöaste oli 85 %–93 % vuoden aikana, ja perhepaikkoja niissä oli 7–14. Vuonna 2019 niissä oli yli 36 000 asumispäivää. Yhtä turvakotia lukuun ottamatta, asumispäivien lukumäärä nousi Uudenmaan turvakodeissa vuodesta 2018 vuoteen 2019. Vuonna 2020 Uudellamaalla oli käytössä yhdeksän turvakotia. Ennakkoon on saatu tietona, että turvakotien asiakasmäärä laski vuonna 2020 edellisvuoteen verrattuna. Ennakkotietojen perusteella aikuisten asiakkaiden määrä kasvoi hieman, mutta lasten määrä sen sijaan laski.

(Lähde: Thl Tilastoraportti 17/2020: Turvakotipalvelut.)

**Perheiden kriisimajoitus turvakodissa**



Perhe, jossa on väkivaltaa tai väkivallan uhkaa voi hakeutua turvakotiin itsenäisesti tai sosiaalihuollon ohjaamina. Jos perheessä on alaikäisiä lapsia, voidaan lastensuojelusta myös velvoittaa perhettä hakeutumaan turvakotiin lasten turvallisuuden takaamiseksi. Perhe ohjataan ensisijaisesti Helsingissä sijaitseviin turvakoteihin tai tarvittaessa pääkaupunkiseudulla siihen turvakotiin, jossa on tilaa.

Oleellista on turvakotien asiakkaiden ja henkilöstön sekä sosiaali- ja asuntotoimen työntekijöiden välinen yhteistyö perheen asumisratkaisun järjestämiseksi turvakotimajoituksen jälkeen. Tärkeää on saada asunnonhaku vireille jo turvakodissa, jotta vältetään tilapäisen asumisen vaiheelta.

Yhteistyötä parannetaan turvakotien kanssa kevään 2021 aikana sopimalla asunnonhakemiseen ja asuntopuoltoihin liittyvistä käytännöistä ja tiedonvaihdoista yhdessä lastensuojelun, alueellisen aikuissosiaalityön ja kaupungin asuntopalvelun kanssa.

Turvakodeissa on myös perheitä, joiden lapsille ei ole lastensuojelun tarvetta. Nämä perheet järjestävät turvakodin jälkeisen majoituksen itsenäisesti. Tarvittaessa turvakodin sosiaalityöntekijä auttaa heitä asioinnissa kaupungin asuntopalvelun kanssa.

Helsingin sosiaali- ja terveystoimen tilapäisen asumisen aikaiset palvelut turvakotimajoituksen jälkeen

Turvakodista voi tarvittaessa siirtyä sosiaalityön tukemana joko omaan asuntoon tai sosiaalihuoltolain mukaiseen tilapäiseen asumiseen.

Jos perheellä ei ole asumispaikkaa turvakotijakson jälkeen, Helsingin tilapäisen asumisen tiimin kautta autetaan tilapäisen vaiheen asumisratkaisussa. Osa tilapäisen asumisen paikoista ostetaan ulkopuolisilta palvelun tuottajilta, ja osa on omia tilapäiseen asumiseen tarkoitettuja asuntoja. Perheet saavat pääsääntöisesti pysyvän asunnon kolmen kuukauden kuluessa.

Lähisuhdeväkivallan vuoksi tilapäisasumista haki Helsingissä 53 yksinäistä henkilöä ja 52 lapsiperhettä vuonna 2020. Hakijoista 87,6 % (92) oli naisia ja 12,4 % (13) miehiä. Naisten osuus hakijoista oli hieman suurempi verrattuna valtakunnalliseen lähisuhdeväkivaltatilastoon, jossa aikuisista lähisuhdeväkivallan uhreista 76,8 % on arvioitu olevan naisia.

Tilapäisen asumisen aikana perheen tuen ja palveluiden tarvetta selvitetään lapsiperheiden palvelutarpeen arvioinnissa ja tuessa. Työryhmät toimivat moniammatillisesti ja työskentelyn aikana perheen on mahdollista saada myös lyhytkestoista ohjausta ja tukea esimerkiksi aikuisso-



siaalityön sosiaaliohjauksesta, perhe- ja kasvatusneuvonnasta tai psykiatriselta sairaanhoitajalta.

Helsingin aikuissosiaalityön tilapäisen asumisen -tiimissä on aloittanut 1.9.2020 sosiaalityöntekijä, jonka tehtävänä on tukea perheitä asumiseen liittyvissä kysymyksissä ja asunnon hankinnassa. Sosiaalityöntekijän tehtävänä on myös palvelujen koordinointi ja yhteistyö palveluntuottajien kanssa.

#### Sosiaalityön puoltolausunto vuokra-asunnon saamista varten

Viranomaiset lastensuojelussa, aikuissosiaalityössä ja tilapäinen asuminen -tiimissä tekevät tiivistä yhteistyötä kaupungin asuntopalvelun kanssa perheen vuokra-asunnon järjestämiseksi.

Turvakodissa asuville perheille laaditaan tarvittaessa sosiaalityön puoltolausunto vuokra-asunnon saamista varten. Lausuntolomake on tehty ja puoltoprosessi on kuvattu sekä sovittu kaupungin asuntopalvelun kanssa. Lapsiperheiden osalta tämä kehittämistyö (prosessi ja puoltolausunto) tehdään kevään 2021 aikana.

Puoltolausunnon laatii perheen sosiaalityön vastuutyöntekijä. Asunto-puolto tehdään, jos perheen asunnontarve on kiireellinen tai erittäin kiireellinen ja jos asuntoa ei ole mahdollista saada ilman puoltoa. Puollossa työntekijä pystyy tarkemmin kuvaamaan perheen asunnontarvetta ja sen kiireellisyyttä. Puolto laaditaan yhteistyössä asiakkaan kanssa, ja työntekijä lähettää puollon asuntohakemuksen liitteenä.

Vaikka asuntopuolto on tehty, ei asuntoa välttämättä ole vapaana. Niissä tilanteissa vastuutyöntekijä tukee perhettä asunnon haussa muutoin ja ohjaa esimerkiksi hakemaan Kelalta vuokravakuutta.

#### Esteitä vuokra-asunnon saamiseksi

Sosiaaliviranomaisen puoltolausunto ei takaa asunnon saamista. Vuokra-asuntoja on vähän vapaana ja sen saamista voivat hankaloittaa vuokravelka kaupungin tai muun julkisen yhteisön tai yhdistyksen asunnosta. Kerran menetetty Helsingin kaupungin vuokra-asunto hankaloittaa uuden vuokra-asunnon saantia merkittävästi. Jos perheen luottotiedot ovat menneet, hankaloittaa tämä yksityisiltä vuokranantajilta vuokraamista.

Jos vuokravelka on jo ulosotossa, on sen takaisinmaksun järjestäminen tai saaminen pois ulosotosta hankalaa. Myöskään maksusuunnitelman teko kohdistettuna vain vuokravelkaan ei onnistu.

Helsingin sosiaali- ja terveystoimesta voi kuitenkin hakea sosiaalista luottoa, jonka kautta ulosotossa olevia velkoja voi olla mahdollista



maksaa pois, mikäli kokonaisvelkojen määrä on alle 15 000 euroa. Sosiaalinen luototus käsittelee luottihakemuksen ja antaa päätöksen.

Vuokra-asunnon saamisen aikatauluun vaikuttaa perheen toive asunnon sijainnista, mihin puolestaan vaikuttaa lasten koulun tai päivähoitopaikan sijainti.

#### Pääkaupunkiseutu

Sosiaalityön tiimit jatkavat yhteistyötä Helsingin asuntopalvelun kanssa ja laajentavat sekä edistävät heidän kanssaan yhteistyötä muihin asuntotuottajiin ja pääkaupunkiseudun verkostoihin.

Helsingin kaupungin asuntopalvelu on tehnyt suoraa yhteistyötä Pääkaupunkiseudun turvakodit Oy:n kolmen erillisen turvakodin kanssa (Pellas, Haaga ja Toukola). Turvakotien sosiaalityöntekijät tekevät lausunnon asuntopalveluun niiden perheiden osalta, jotka eivät ole kaupungin sosiaalitoimen asiakkaita. Helsingin kaupungin asuntopalvelu tulee laajentamaan yhteistyötä kaikkien pääkaupunkiseudulla toimivien turvakotien kanssa.

#### Turvakotijakson jälkeinen apu Helsingissä

Perhe, jossa on väkivaltaa tai väkivallan uhkaa voi hakeutua turvakotiin itsenäisesti tai sosiaalihuollon ohjaamina. Turvakodista voi tarvittaessa siirtyä sosiaalityön tukemana joko omaan asuntoon tai sosiaalihuoltolain mukaiseen tilapäiseen asumiseen.

Viranomaiset lastensuojelussa, aikuissosiaalityössä ja tilapäinen asuminen -tiimissä tekevät tiivistä yhteistyötä kaupungin asuntopalvelun kanssa perheen vuokra-asunnon järjestämiseksi. Turvakodissa asuville perheille laaditaan tarvittaessa sosiaalityön puoltolausunto vuokra-asunnon saamista varten.

Turvakodeissa on myös perheitä, joiden lapsille ei ole lastensuojelun tarvetta. Nämä perheet järjestävät turvakodin jälkeisen majoituksen itsenäisesti. Tarvittaessa turvakodin sosiaalityöntekijä auttaa heitä asioinnissa kaupungin asuntopalvelun kanssa.

Turvakodissa asuville perheille laaditaan tarvittaessa sosiaalityön puoltolausunto vuokra-asunnon saamista varten. Sosiaalityön tiimit jatkavat yhteistyötä Helsingin asuntopalvelun kanssa ja laajentavat sekä edistävät heidän kanssaan yhteistyötä muihin asuntotuottajiin ja pääkaupunkiseudun verkostoihin. Lapsiperheiden osalta tämä kehittämistyö (prosessi ja puoltolausunto) tehdään kevään 2021 aikana.

Helsingin kaupungilla on jo luotuja käytäntöjä turvakotijakson jälkeiseen perheiden apuun, ja näitä käytäntöjä kehitetään edellä mainituin tavoin.



Edellä esitetyt haasteet asuntojen järjestämisessä huomioiden sosiaali- ja terveyslautakunta pitää nykyisiä käytäntöjä ja niiden kehittämistä riittävänä.

#### Terveys- ja hyvinvointivaikutusten arviointi

Vakituisen asunnon saaminen akuutin lähisuhdeväkivaltatilanteen ja turvakotisijoituksen jälkeen auttaa vanhemman ja lasten toipumista sekä elämän jatkumista muutosten jälkeen. Tilapäisasumisen järjestämisellä tuetaan perhettä elämän ja asumisen järjestelyissä."

#### Esittelijän perustelut

Kaupunginkanslia on pyytänyt sosiaali- ja terveyslautakunnan lausuntoa kaupunginhallitukselle valtuutettu Mia Haglundin ja 15 muun valtuutetun aloitteesta koskien asunnon saamisen helpottamista turvakotijakson jälkeen. Aloitteessa esitetään, että kaupunki luo käytännöt oman asunnon hakemisen ja saannin helpottamiseksi turvakotijakson jälkeen. Käytännöt tulee luoda yhteistyössä pääkaupunkiseudun muiden kuntien sekä seudun turvakotien ja asuntopalveluiden tuottajien kanssa.

Lausuntoa on pyydetty 2.3.2021 mennessä. Aloitteeseen on pyydetty myös kaupunkiympäristölautakunnan lausunto. Sosiaali- ja terveyslautakunnan lausuntoa on valmisteltu yhdessä kaupungin asuntopalvelun kanssa.

#### Esittelijä

sosiaali- ja terveystoimialan toimialajohtaja  
Juha Jolkkonen

#### Lisätiedot

Henna Niiranen, lännen aikuissosiaalityön päällikkö, puhelin: 310 62843  
henna.niiranen(a)hel.fi  
Jonna Vanhanen, lastensuojelun sosiaalityön päällikkö, puhelin: 310 43809  
jonna.vanhanen((a))hel.fi  
Marja-Riitta Kilponen, toiminnansuunnittelija, puhelin: 310 43777  
marja-riitta.kilponen(a)hel.fi

#### Liitteet

1 HEL 2020-013661 Valtuutettu Mia Haglundin aloite Asunnon saamisen\_

#### Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

#### Tiedoksi

Viranhaltijat



## Päätöshistoria

Kaupunkiympäristölautakunta 16.02.2021 § 78

HEL 2020-013661 T 00 00 03

Lausunto

Kaupunkiympäristölautakunta päätti panna asian kahdeksi viikoksi pöydälle.

Käsittely

16.02.2021 Pöydälle

Pöydällepanoehdotus:

Mia Haglund: Pyydän asian kahdeksi viikoksi pöydälle.

Kaupunkiympäristölautakunta päätti yksimielisesti panna asian pöydälle.

Esittelijä

kaupunkiympäristön toimialajohtaja  
Mikko Aho

Lisätiedot

Kati Hytönen, tiimipäällikkö: 310 29729  
kati.hytonen(a)hel.fi

Sosiaali- ja terveyslautakunta 16.02.2021 § 33

HEL 2020-013661 T 00 00 03

Lausunto

Sosiaali- ja terveyslautakunta päätti panna asian pöydälle.

Käsittely

16.02.2021 Pöydälle

Sosiaali- ja terveyslautakunta jätti asian yksimielisesti pöydälle jäsen Reko Ravelan ehdotuksesta.

Esittelijä

sosiaali- ja terveystoimialan toimialajohtaja  
Juha Jolkkonen

Lisätiedot

Henna Niiranen, lännen aikuissosiaalityön päällikkö, puhelin: 310 62843  
henna.niiranen(a)hel.fi  
Jonna Vanhanen, lastensuojelun sosiaalityön päällikkö, puhelin: 310 43809



---

jonna.vanhanen((a))hel.fi  
Marja-Riitta Kilponen, toiminnansuunnittelija, puhelin: 310 43777  
marja-riitta.kilponen(a)hel.fi





5

**Sosiaali- ja terveyslautakunnan lausunto kaupunginhallitukselle valtuutettu Katju Aron ym. valtuustoaloitteeseen koskien ympärivuotista hätmajoitusta EU-kansalaisille**

Pöydälle 16.02.2021

HEL 2020-010626 T 00 00 03

**Lausuntoehdotus**

Sosiaali- ja terveyslautakunta antaa kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon valtuutettu Katju Aron ja 19 muun valtuutetun valtuustoaloitteesta koskien ympärivuotista hätmajoitusta EU-kansalaisille.

"Aloitteessa esitetään, että Helsinki laajentaa hätmajoituspalvelunsa koskemaan ympärivuotisesti ja yhdenvertaisesti myös EU:n kansalaisia. Lisäksi aloitteessa esitetään, että hätmajoituspalvelua kehitetään niin, että järjestöjen ja kaupungin yhteistyönä pyritään löytämään ratkaisuja, joilla halukkaita voidaan auttaa eteenpäin tilanteessaan.

Perustuslain 19 §:ssä säädetään oikeudesta sosiaaliturvaan. Tämän mukaisesti jokaisella, joka ei kykene hankkimaan ihmisarvoisen elämän edellyttämää turvaa, on oikeus välttämättömään toimeentuloon ja huolenpitoon. Sosiaalihuoltolain 12 §:n mukaan jokaisella kunnassa oleskelevalla henkilöllä on oikeus saada kiireellisessä tapauksessa yksilölliseen tarpeeseensa perustuvat sosiaalipalvelut siten, ettei hänen oikeutensa välttämättömään huolenpitoon ja toimeentuloon vaarannu.

Eduskunnan apulaisoikeusasiamies (AOA) on päätöksessään 30.5.2017 (EOAK/2834/2016) todennut paperittomien hätmajoituksen osalta, että Helsingin kaupunki on luonut järjestelmän paperittomien henkilöiden perustarpeiden täyttämiseksi. AOA ei voinut katsoa, että Helsingin kaupungin toimielimet tai kaupungin viranhaltijat olisivat jättäytyneet passiivisiksi tai toimeentuloksi hädänalaisten ihmisten välttämättömän huolenpidon tarpeeseen vastaamisessa. Lisäksi AOA ei ole voinut laillisuusvalvojana ottaa kantaa toiminnan lähempään sisältöön, organisointiin tai resursointiin liittyviin kysymyksiin.

Eduskunnan oikeusasiamiehen päätöksen jälkeen on hätmajoituspaikkojen määrää lisätty esiintyneen tarpeen mukaisesti. Sosiaali- ja terveystoimiala järjestää ympärivuotista hätmajoitusta Hietaniemen palvelukeskuksessa sekä ostopalveluna Helsingin Diakonissalaitoksen Hoiva Oy:ltä. Ostopalveluina tuotettavissa palveluissa on huomioitu myös päihteettömien sekä paperittomien henkilöiden hätmajoituksen tarve. Hätmajoitukseen voivat hakeutua myös kiireellistä apua tarvitsevat EU-kansalaiset.



Hätämajoitusta tarvitseva helsinkiläinen voi hakeutua suoraan Hieta-niemen palvelukeskuksen kautta majoitukseen. Hätämajoituksen tarvit-sija voi hakeutua myös virka-aikana sosiaalityön ja -ohjauksen palvelu-pisteisiin. Virka-ajan ulkopuolella sosiaalipäivystys auttaa ennakoimat-tomissa kriisitilanteissa. Myös paperittomien henkilöiden on akuutissa ilt-a-ajan tilanteessa mahdollista hakeutua itse majoitukseen.

Sosiaali- ja terveyslautakunta toteaa, että liikkuvan väestön hätämajoi-tuksen, työllistymisen tuen ja neuvonnan palveluja on pitkään järjestetty myös järjestöyhteistyönä ja vuosittain myönnettävien avustusten turvin. Helsingin sosiaali- ja terveyslautakunnan järjestöille kohdennettuja avustusvaroja on myönnetty vuodesta 2016 alkaen vuosittain niin kut-sutun EU:n liikkuvan väestön hätämajoitukseen. Tällä tarkoitetaan pääasiassa Itä-Euroopasta Suomeen tulleita romaneja, jotka etsivät täältä toimeentuloa.

Tilanne on vuosien varrella vaihdellut ja avustusten ja lisäavustusten myöntämisellä on voitu joustavasti ja viiveettä reagoida muuttuneisiin ti-lanteisiin. Helsingin Diakonissalaitoksen säätiön monivuotinen koke-mus ja asiantuntemus on helpottanut liikkuvan väestön tilannetta.

Liikkuvan väestön yökainen hätämajoitus on luonteeltaan tilapäistä ja yöpyville tarjotaan samalla tukea ja neuvontaa. Hätämajoitusta järjeste-tään noin kuusi kuukautta vuodessa, syksystä kevääseen. Pääasiali-sena järjestäjänä toimii Helsingin Diakonissalaitoksen säätiö. Vuodelle 2021 sille myönnettiin avustusta tähän tarkoitukseen 435 000 euroa. Sääolosuhteiden niin vaatiessa, Helsingin Diakonissalaitoksen säätiölle on myönnetty joinakin vuosina lisäavustusta hätämajoituskauden pi-dentämiseksi.

Covid-19-pandemiatilanteen vuoksi vuodelle 2020 lisäavustus myön-nettiin hätämajoituksen järjestämiseen myös kesäaikana. Liikkuvan väestön tilanne oli vaikeutunut, koska pandemian vuoksi majoittuminen yksityisten luona ei entiseen tapaan onnistunut ja mahdollisuutta palata kotimaahan ei käytännössä ollut. Hätämajoituksen järjestäminen kesä-aikaan oli perusteltua myös tartuntojen torjunnan näkökulmasta.

Vuodesta 2012 alkaen sosiaali- ja terveyslautakunnan vuosittaisilla jär-jestöavustuksilla on tuettu myös Helsingin Diakonissalaitoksen säätiön ylläpitämää EU:n liikkuvalla väestölle tarkoitettua palvelukeskusta Hi-rundoa. Siellä voi käydä kahvilla, suihkussa ja pestä pyykkiä sekä käyt-tää internetiä ja syödä omia eväitä turvassa. Keskuksessa tarjotaan tu-kea päivittäisten asioiden hoitamiseen, annetaan sosiaali- ja terveys-palveluihin liittyvää ohjausta ja neuvontaa sekä apua arjen asioiden selvittelyyn kuten työlupa-asiointiin.



Toimintamallin muuttamiselle ei näin ollen ole ajankohtaisia perusteita. Hätmajoitus on tarkoitettu väliaikaiseksi ja viimesijaiseksi ratkaisuksi. Suomeen saapuvan ulkomaalaisen henkilön tulee pääsääntöisesti huolehtia majoittumisestaan itse. Ympärivuotisen hätmajoituksen paikkamäärän tarpeen kehitystä seurataan ja tarvittaessa hätmajoituksen kapasiteettia lisätään.

Vapaaehtoisen paluun tukea voi myöntää vastaanottokeskus tai Maahanmuuttovirasto henkilölle, joka on saanut kielteisen turvapaikkapäätöksen, on peruuttanut turvapaikkahakemuksensa, on ihmiskaupan uhri, jolla ei ole Suomessa kotikuntaa, on saanut tilapäistä suojelua, on saanut tilapäisen oleskeluluvan maasta poistamisen estymisen vuoksi, mutta ei ole kotikuntaa Suomessa, jonka kansainvälisen suojelun asema Suomessa on peruutettu tai lakkautettu ja henkilö on päätetty karkottaa sekä henkilö, joka on saanut humanitääristä suojelua, mutta oleskelulupa on päättymässä tai päättynyt.

Lakisääteinen vapaaehtoisen paluun tuki ei pääsääntöisesti koske EU-kansalaisia, joka tulee toisesta EU-tai /Eta-maasta.

#### Terveys- ja hyvinvointivaikutusten arviointi

Sosiaalihuoltolain tarkoituksena on muun muassa edistää ja ylläpitää hyvinvointia sekä sosiaalista turvallisuutta sekä turvata yhdenvertaisen perustein tarpeenmukaiset, riittävät ja laadukkaat sosiaalipalvelut sekä muut hyvinvointia edistävät toimenpiteet. Kunnan järjestämä hätmajoitus tukee näitä periaatteita auttamalla henkilöä, jolla ei ole mahdollista järjestää itse omaa majoittumistaan."

#### Esittelijän perustelut

Kaupunginkanslia on pyytänyt sosiaali- ja terveyslautakunnalta lausuntoa kaupunginhallitukselle valtuutettu Katju Aron ja 19 muun valtuutetun valtuustoaloitteesta koskien ympärivuotista hätmajoitusta EU-kansalaisille. Lausuntoa on pyydetty viimeistään 3.3.2021.

#### Esittelijä

sosiaali- ja terveystoimialan toimialajohtaja  
Juha Jolkkonen

#### Lisätiedot

Jukka Pellinen, hallintoylilääkäri, puhelin: 310 42305  
jukka.pellinen(a)hel.fi

#### Liitteet

- |   |  |
|---|--|
| 1 | Valtuustoaloite 23.09.2020 Aro Katju Aloite ympärivuotisesta hätmajoituksesta EU-kansalaisille |
|---|--|



## Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

## Päätöshistoria

Sosiaali- ja terveyslautakunta 16.02.2021 § 35

HEL 2020-010626 T 00 00 03

Lausunto

Sosiaali- ja terveyslautakunta päätti panna asian pöydälle.

Käsittely

16.02.2021 Pöydälle

Sosiaali- ja terveyslautakunta jätti asian yksimielisesti pöydälle jäsen Katju Aron ehdotuksesta.

Esittelijä

sosiaali- ja terveystoimialan toimialajohtaja  
Juha Jolkkonen

Lisätiedot

Jukka Pellinen, hallintoylilääkäri, puhelin: 310 42305  
jukka.pellinen(a)hel.fi



6

**Sosiaali- ja terveyslautakunnan lausunto kaupunginhallitukselle  
Avoimen puolueen valtuustoryhmän ryhmäaloitteesta, joka koskee  
lainsäädäntöaloitteen tekemistä kannabiksen laillisesta tuotannosta  
ja myynnistä Helsingissä**

HEL 2021-000727 T 00 00 03

**Lausuntoehdotus**

Sosiaali- ja terveyslautakunta antaa kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon Avoimen puolueen valtuustoryhmän ryhmäaloitteesta, joka koskee lainsäädäntöaloitteen tekemistä kannabiksen laillisesta tuotannosta ja myynnistä Helsingissä:

"Aloitteessa esitetään, että Helsinki tekee valtioneuvostolle lainsäädäntöaloitteen erillislain säätämisestä siten, että kannabiksen valvottu tuotanto ja myynti sallittaisiin täysi-ikäisille Helsingin kaupungin alueella.

Sosiaali- ja terveyslautakunta toteaa, että se ei kannata lainsäädäntöaloitteen tekemistä. Kannabis on riippuvuutta aiheuttava aine ja aiheuttaa fyysisiä, psyykkisiä ja sosiaalisia haittoja. Kannabiksen salliminen kontrolloidussakin ympäristössä johtaa huumausaineiden käyttöön liittyvien ongelmien voimistumiseen.

Kannabis on rikoslaissa tarkoitettu huumausaine, jonka käyttö, valmistaminen ja viljely ovat rangaistavia. Huumausaineen käyttörikoksesta voidaan nykyisin tuomita sakkoja tai enintään kuusi kuukautta vankeutta. Huumeiden valmistamisesta tai viljelemisestä voidaan määrätä enintään kaksi vuotta vankeutta.

Vaikka kannabiksen käyttökin on rangaistava teko, rikoslaki mahdollistaa jo nyky muodossaan kannabiksen käyttäjän tuomitsematta jättämisen. Rikoslain 50 luvun 7 §:ssä säädetään, että huumausaineen käytöstä voidaan jättää syyte nostamatta tai rangaistus tuomitsematta, jos epäiltyä rikosta tai rikosta on huumausaineen määrä ja laatu, käyttötilanne sekä olosuhteet muutoinkin huomioon ottaen pidettävä kokonaisuutena arvostellen vähäisenä. Syyte voidaan myös jättää nostamatta tai rangaistus tuomitsematta, jos rikoksesta epäilty tai tekijä on hakeutunut sosiaali- ja terveysministeriön hyväksymään hoitoon.

Merkintä kannabiksen käyttörikoksesta ei myöskään estä pääsyä mielenterveyshoitoon tai mihinkään muuhunkaan tarpeelliseen hoitoon tai palveluun.

Ryhmäaloitteessa esitetään muun muassa, että kannabiksen laillinen tuotanto ja valvottu myynti täysi-ikäisille poistaisi teini-ikäisiä houkutte-



levan "kielletyn hedelmän" vaikutuksen, mikä vähentäisi alaikäisten huumeiden käyttöä. Kokonaisuutena arvioiden tieteellinen tutkimusnäyttö ei tue edellä mainittua väitettä, joka perustuu yhteen tutkimukseen, jossa todettiin vähäinen vaikutus asiaan.

Tähän mennessä kertyneen tutkimustiedon valossa on perusteltua olettaa, että runsaasti kannabista käyttävien henkilöiden määrä lisääntyy, jos kannabiksen tuotannosta ja myynnistä tulee laillista. Tutkimusnäyttöä on myös siitä, että kannabiksen käytön sallittavuus lisäsi käyttöä etenkin nuoruusikäisten tyttöjen keskuudessa.

Ehdotettu Helsinkiä koskeva erillislaki olisi Helsingin osalta haitallinen, koska se keräisi Suomesta ja ulkomailta kannabiksen suurkuluttajat ja viihdekäyttäjät Helsinkiin.

Kannabiksen haitat liittyvät nimenomaan runsaaseen ja pitkäaikaiseen käyttöön, jolla on lukuisia kielteisiä vaikutuksia terveyteen ja toimintakykyyn. Runsas kannabiksen käyttö heikentää kognitiota, mikä heikentää etenkin nuorilla suoriutumista koulussa ja opinnoissa. Runsas kannabiksen käyttö väestössä lisää myös muun muassa liikenneonnettomuuksien riskiä.

Kannabista runsaasti etenkin teini-iässä käyttäneillä henkilöillä mahdollinen psykoosiin sairastuminen tapahtuu keskimäärin noin kaksi vuotta aikaisemmin kuin muilla psykoosiin sairastuvilla. Kannabiksen käyttöä jatkavien psykoosipotilaiden sairaus on keskimäärin vaikeampi ja edellyttää myös useammin ja pidempiä sairaalahoitoja.

Kannabisuutteita vaikuttavana aineena sisältävän lääkevalmisteen käyttö on lääkärin määräämänä sallittua pienelle potilasryhmälle. Lääkekannabista käytetään Suomessa MS-taudin lihasjäykkyyteen, elleivät muut hoidot tehoa.

Helsingin kaupunki on tehnyt valvotuista huumeiden käyttötiloista erillisselvityksen, joka on valmistunut 1.2.2019. Selvityksessä arvioidaan käyttötilan toimintamallia ja sijoittamista sekä sen tuottamia mahdollisia etuja ja haittoja.

Lainsäädäntö ei salli tällä hetkellä valvottujen huumeiden käyttötilojen perustamista. Helsingin kaupunginhallitus on tehnyt kuitenkin 01.4.2019 § 228 valtioneuvostolle lainsäädäntöaloitteen ja esittänyt huumeiden käyttöhuonekokeilun oikeuttavan erillislain säätämistä. Laissa on oltava säännökset muun muassa siitä, onko humausaineiden käyttäminen ja hallussapito rangaistavaa käyttöhuoneen tiloissa, ja mitkä ovat henkilökunnan oikeudet ja velvollisuudet ja oikeudet suhteessa käyttäjiin. Jos lainsäädäntöhanke aloitetaan, Helsingin kaupunki tukee valmistelutyötä.



## Terveys- ja hyvinvointivaikutusten arviointi

Kannabis on riippuvuutta aiheuttava aine ja aiheuttaa fyysisiä, psyykkisiä ja sosiaalisia haittoja. Huumeongelman hoito perustuu avoimeen ja luottamukselliseen hoitosuhteeseen. Huumeiden käyttö ei ole esteenä hoitoon pääsulle. Huumausaineisiin liittyvien ongelmien hoito ja huumeiden käyttöön liittyvien haittojen vähentäminen on sekä yksilön että yhteiskunnan kannalta perusteltua. Kannabiksen tuotannon ja myynnin laillistaminen nykyistä laajemmin sen sijaan ei edistä terveyttä ja hyvinvointia.”

## Esittelijän perustelut

Kaupunginkanslia on pyytänyt sosiaali- ja terveyslautakunnalta lausuntoa kaupunginhallitukselle Avoimen puolueen valtuustoryhmän ryhmäaloitteesta, joka koskee lainsäädäntöaloitteen tekemistä kannabiksen laillisesta tuotannosta ja myynnistä Helsingissä. Lausuntoa on pyydetty 16.3.2021 mennessä.

### Esittelijä

sosiaali- ja terveystoimialan toimialajohtaja  
Juha Jolkkonen

### Lisätiedot

Mikko Tamminen, psykiatria- ja päihdepalvelujen johtaja, puhelin: 310 58655  
mikko.tamminen(a)hel.fi  
Jussi Niemi-Pynttari, psykoosipalvelujen päällikkö, puhelin  
jussi.niemi-pynttari(a)hel.fi  
Harri J. Lehtonen, lakimies, puhelin: 310 42668  
harri.j.lehtonen(a)hel.fi

## Liitteet

1 Avoimen puolueen valtuustoryhmän ryhmäaloite

## Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano



7

**Toimivallan siirtäminen sosiaali- ja terveystoimialalla viranhaltijoille  
terveydenhuollon asiakasmaksuja koskevassa päätöksenteossa**

HEL 2020-013012 T 00 01 00

**Päätösehdotus**

Sosiaali- ja terveyslautakunta päättää siirtää hallintosäännön 10 luvun 1 §:n 3 momentin 1 kohdan mukaista toimivaltaansa talous- ja suunnittelupalvelujen asiakasmaksut-yksikön viranhaltijoille 2.3.2021 alkaen seuraavasti:

- Terveystenhuollon pitkäaikaisen laitoshoidon maksuista päättävät taloussihteeri ja asiakaspalveluvastaava.
- Terveystenhuollon tasamaksusta (henkilön maksukyvyystä riippumattomat maksut) tekee pyydettyessä päätöksen asiakasmaksupäällikkö.

Sosiaali- ja terveyslautakunta päättää muuttaa kaupunginhallituksen johtamisen jaoston tekemää päätöstä 15.5.2017 § 76 seuraavasti:

- Terveystenhuollon tulosidonnaisen maksun alentamisesta tai kokonaan perimättä jättämisestä silloin, kun maksun periminen uhkaa vaarantaa henkilön tai perheen toimeentulon edellytyksiä tai henkilön lakisääteisen elatusvelvollisuuden toteuttamista, päättää asiakaspalveluvastaava.

**Esittelijän perustelut**

Voimassa olevat toimivaltamääräykset

Sosiaali- ja terveyslautakunnan toimivalta päättää asiasta perustuu hallintosäännön 10 luvun 1 §:n 3 momentin 1 kohtaan. Sen mukaan, ellei toimivallasta ole muutoin säädetty tai määrätty, toimialalautakunta omalla toimialallaan päättää tai hyväksyy perusteet ja rajat, joiden mukaan viranomaisen päättää muun muassa maksuista sekä vapautuksesta toimialalle kohdistettavan maksun suorittamisesta.

Päätöksentekijä terveydenhuollon palveluista perittäviä maksuja määrättäessä ja niitä alennettaessa tai jätettäessä ne kokonaan perimättä on 1.2.2021 asti perustunut sosiaali- ja terveydenhuollon viranhaltijoiden päätösvallan käyttämistä yksilöhuollon asioissa koskevaan sääntöön, delegointisääntöön.

Terveystenhuollon maksujen määrittämisen osalta ei ole ollut päätöstä siitä, kuka asiasta päättää. Sen sijaan kaupunginhallituksen johtamisen





jaosto päätti 15.5.2017 § 76, että siltä osin kuin kyse ei ole sosiaalipalvelusta määrätystä maksusta, palvelukokonaisuuden johtaja päättää vapautuksen myöntämisestä sosiaali- ja terveystoimialle kohdistettavan enintään 5 000 euron suuruisen sosiaalihuollon ja terveydenhuollon maksun, korvauksen ja muun saatavan suorittamisesta kukin palvelukokonaisuutensa osalta ja toimialajohtaja, kun saatava on syntynyt vähintään kahden palvelukokonaisuuden toiminnassa.

Sosiaalipalvelusta määrättävästä maksusta ja sen alentamisesta tai kokonaan perimättä jättämisestä tekee päätöksen toimialajohtajan päättämän delegointisäännön mukaan määräytyvä viranhaltija. Tämä perustuu hallintosäännön 18 luvun 3 §:n 1 momentin määräykseen. Sen mukaan, ellei toimivallasta ole muutoin säädetty tai määrätty, sosiaali- ja terveystoimialan toimialajohtaja määrää viranhaltijan päättämään sosiaalihuollon antamisesta ja palvelusta perittävän maksun määräämisestä. Koska määräys koskee vain sosiaalipalveluja, päätöksentekijöitä terveydenhuollon maksujen määräämisessä sekä niiden alentamisesta ja kokonaan perimättä jättämisessä koskevat määräykset on poistettu delegointisäännöstä 1.2.2021 lukien.

Hallintosäännössä ei ole vastaavaa määräystä päätöksentekijän määrätymisestä terveydenhuollon palvelujen eikä niistä perittävien maksujen osalta. Terveydenhuollon palvelujen antamisesta ei tehdä päätöksiä, mutta niistä perittävistä maksuista ja tulosidonnaisten maksujen alentamisesta tai kokonaan perimättä jättämisestä on tehtävä sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksuista annetussa laissa tarkoitetut päätökset.

Asiakasmaksupäällikölle esitetään määrättäväksi päätösvalta terveydenhuollon maksukyvyistä riippumattomista maksuista eli niin sanotuita tasamaksuista, siten että asiakkaan pyytäessä maksusta tehdään muutoksenhakukelpoinen päätös.

Tämä perustuu siihen, että apulaisoikeuskansleri ja eduskunnan apulaisoikeusasiamies ovat päätöksissään (OKV/1044/2018 ja EOAK/4900/2/14) katsooneet, että sosiaali- ja terveydenhuollon maksujen tulee olla muutoksenhakukelpoisia riippumatta siitä, ovatko ne tasasuuruisia vai tulosidonnaisia. Päätösesitys ei vaikuta toimialajohtajan toimivaltaan päättää sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksujen tarkistuksista vuosittaisten indeksitarkistusten osalta.

Perusteena päätökselle terveydenhuollon palvelusta määrätyn maksun alentamisesta tai kokonaan perimättä jättämisestä on sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksuista annetun lain 11 §:n 1 momentti, joka koskee terveydenhuollon maksuista ainoastaan henkilön maksukyvyn mukaan määräytyviä maksuja. Säännöksen mukaan maksu on jätettä-



vä perimättä tai sitä on alennettava siltä osin kuin maksun periminen vaarantaa henkilön tai perheen toimeentulon edellytyksiä tai henkilön lakisääteisen elatusvelvollisuuden toteuttamista.

Terveystenhuollon asiakasmaksujen alentamisesta tai perimättä jättämisestä olisi mahdollista tehdä päätöksiä myös johtamisen jaoston 15.5.2017 tekemän päätöksen perusteella, jolloin päätöksentekijä olisi palvelukokonaisuuden johtaja. Esittelijä pitää kuitenkin tarkoituksenmukaisena, että päätöksentekijä on talouden tuki -yksikön asiakaspalveluvastaava, joka päättää myös sosiaalihuollon asiakasmaksujen alentamisesta tai perimättä jättämisestä, minkä takia johtamisen jaoston päätöstä 15.5.2017 esitetään muutettavaksi.

#### Suunnitelmana hallintosäännön toimivaltakirjausten yhtenäistäminen

Ei ole tarkoituksenmukaista, että viranhaltijoiden päätösvalta perustuu lautakunnan päätökseen, kun he tekevät päätöksiä terveydenhuollon maksuista ja toimialajohtajan päätöksellä voimaan saatettuun delegoimisäntöön, kun he päättävät sosiaalihuollon maksuista. Tämän johdosta toimialalla valmistellaan esitystä hallintosäännön muuttamiseksi. Esityksen mukaan myös terveydenhuollon maksuista päätettäessä viranhaltijoiden päätösvalta perustuisi hallintosäännön 18 luvun 3 §:n 1 momenttiin, jonka mukaan toimialajohtaja määräisi viranhaltijan päättämään terveydenhuollon maksuista sekä maksukyvyyn mukaan määräytyvien terveydenhuollon maksujen alentamisesta tai kokonaan perimättä jättämisestä, jos niiden periminen vaarantaisi henkilön tai perheen toimeentulon edellytyksiä tai henkilön lakisääteisen elatusvelvollisuuden toteuttamista. Terveystenhuollon maksuista päättäminen sisällytettäisiin delegoimisäntöön, jolloin toimialajohtaja päättäisi samalla terveydenhuollon ja sosiaalihuollon maksujen päätösvalan delegoimisesta.

#### Esittelijä

sosiaali- ja terveystoimialan toimialajohtaja  
Juha Jolkkonen

#### Lisätiedot

Karri Välimäki, johtava lakimies, puhelin: 310 43970  
karri.valimaki(a)hel.fi

#### Liitteet

1 Kaupunginhallituksen johtamisen jaoston päätös 15.5.2017

#### Muutoksenhaku

Oikaisuvaatimusohje, sosiaali- ja terveyslautakunta

#### Tiedoksi

Postiosoite  
PL 6000  
00099 HELSINGIN KAUPUNKI  
sosiaalijaterveys@hel.fi

Käyntiosoite  
Toinen linja 4 A  
Helsinki 53  
www.hel.fi/sote

Puhelin  
+358 9 310 5015  
Faksi  
+358 9 310 42504

Y-tunnus  
0201256-6

Tilinro  
FI1880001200052430  
Alv.nro  
FI02012566



02.03.2021

Asia/7

---

Palvelukokonaisuuksien johtajat  
Hallintojohtaja  
Hallintopäällikkö  
Päätöksenteon tuki



8

Kaupungin viranomaisten päätösten seuraaminen

Päätösehdotus

Sosiaali- ja terveystalautakunta päättää, ettei se ota käsiteltäväkseen seuraavien viranomaisten alla mainittuina päivinä tekemiä päätöksiä:

Toimialajohtaja 18.2.2021

28 § Perhehoitajille vuokrattavien asuntojen vuokrat 1.5.2021 alkaen

Toimialajohtaja 23.2.2021

29 § Kotikunnan valintaoikeus ja palvelun hakeminen toisesta kunnasta, kun henkilö tarvitsee pitkäaikaista laitoshoidoa, asumispalveluja tai perhehoitoa (pysyväisohje PYSY039)

Toimialajohtaja 25.2.2021

30 § Effic SMS-muistutusjärjestelmän ja Kansalaisen Ajanvarauspalvelun (CBS) tuotantokäyttöä Helsingin kaupungin hammashuollossa koskevien sopimusten irtisanominen

31 § päätös "Terveystyötyöarvio -tuoteperheen hyödyntäminen ja integrointi Apottiin 2021" -hankesuunnitelman hyväksymisestä

Toimialajohtaja 26.2.2021

32 § Vainajan tietoja koskeva tietopyyntö (Salassa pidettävä JulkL (621/1999) 24.1 § 25 k)

Toimialajohtaja 28.2.2021

33 § Lastensuojelu ja perhesosiaalityön perhehoidon hoitopalkkion korotus 1.3.2021 alkaen

Toimialajohtaja 2.3.2021

34 § Tartunnanjäilytyön suorahankinta

Perhe- ja sosiaalipalvelujen johtaja 25.2.2021

5 § Arkipyhäaattojen aukioloaika Kalasataman ja Vuosaaren sosiaalipalveluissa sekä perhekeskuksissa vuonna 2021



Terveys- ja päihdepalvelujen johtaja 23.2.2021

12 § Matkustajaohjaustyön hankinta Helsingin satamiin

Terveys- ja päihdepalvelujen johtaja 25.2.2021

13 § Tartunnanjäilyitystyön hankinta

Sairaala-, kuntoutus- ja hoivapalvelujen johtaja 18.2.2021

24 § Sairaala-, kuntoutus- ja hoivapalvelujen etälääkärin konsultaatio-  
palveluiden hankinta

Sairaala-, kuntoutus- ja hoivapalvelujen johtaja 24.2.2021

25 § Yksityisen palveluasumisen lääkäripalvelujen hankinta

26 § Johtajan viran täyttäminen, Kivelän seniorikeskus, työavain SO-  
TE- 03-50-21

Sairaala-, kuntoutus- ja hoivapalvelujen johtaja 25.2.2021

27 § Seniorikeskusten lyhytaikaishoidon keskittämisen jatkaminen 1.3.-  
31.3.2021 välisenä aikana

28 § Avofysioterapian ryhmätoiminnan tilapäinen keskeyttäminen 1.3.-  
31.3.2021 välisenä aikana

29 § Seniorikeskusten ikääntyneiden päivätoiminnan ja palvelukeskus-  
ten tuetun ryhmätoiminnan keskeyttämisen jatkaminen 1.3.- 31.3.2021  
välisenä aikana

30 § Seniorikeskusten avoimien palvelukeskusten tilapäisen sulkemi-  
sen jatkaminen 1.3.-31.3.2021 välisenä aikana

Sairaala-, kuntoutus- ja hoivapalvelujen johtaja 26.2.2021

31 § Johtajan viran täyttäminen, Kontulan seniorikeskus, työavain SO-  
TE-03-51-21

Tietohallintopäällikkö 23.2.2021

11 § ATJ-järjestelmän tietojen poimintojen suorahankinta



12 § Sosiaali- ja terveydenhuollon sähköisen asioinnin sovellusten sovellushallintapalvelujen ja sovellushallintasopimuksen irtisanominen

Tietohallintopäällikkö 26.2.2021

13 § Lisähankinta asiantuntijatyö ja pienkehitys Effector-järjestelmään Polycon Oy:ltä

14 § Asiantuntijatyön hankinta robotiikkaratkaisujen toteutukseen Apotti-järjestelmän käyttöönotossa

Esittelijä

sosiaali- ja terveystoimialan toimialajohtaja  
Juha Jolkkonen

Lisätiedot

Veera Komulainen, hallintoasiantuntija, puhelin: 310 28743  
veera.komulainen(a)hel.fi

## **Muutoksenhaku**

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano